

Ücra İşlem - Yusuf BAL

M.Özdeş tarafından yazıldı.

Perşembe, 10 Mayıs 2012 15:13 - Son Güncelleme Perşembe, 10 Mayıs 2012 15:23

“hüzünle sarıya dönen çiçeklerden sızan yıldızları geceye
kayıt düşerken zaman alımda kalemler kırıldı uğruna
lalelerden kalan hüznün arkasında devrilmiş rejimlerin
seni ararken gözlerim, göklerdeki yerinden düş hadi
kızıl bulutların arkasında kuşlar uçuyor hayat
yine seni bekliyorum nefesin ne kadar sıcak
ellerim titriyor düşünce, suretin sende kalsın
eskiden resmiyet yoktu aramızda daha iyi
sol omzumda kaburga kemiğimden
süzülen atmacanın karnında var olan
bilirsin

arzu daha masumdu sen de bilirsin
havva yaratılmamıştı, özgürdük
selamlardık geçen her vapuru
kaybediyor sularını denizin
o rüzgar şimdi uykuda
aşk doğarken kırılmış
yeni yetme çocuğu
hüküm verildi
yık hadi

(s.9)

yık hadi
hüküm verildi
yeni yetme çocuğu
aşk doğarken kırılmış
o rüzgar şimdi uykuda
saklı bende gizin esrarın
kaybediyor sularını denizin
selamlardık geçen her vapuru
havva yaratılmamıştı, özgürdük
arzu daha masumdu sen de

sol omzumda kaburga kemiğimden
eskiden resmiyet yoktu aramızda daha iyi
ellerim titriyor düşünce, suretin sen de kalsın
yine seni bekliyorum, nefesin ne kadar sıcak
kızıl bulutların arkasında kuşlar uçuyor hayat
seni ararken gözlerim, göklerdeki yerinden düş hadi
lalelerden kalan hüznün arkasında devrilmiş rejimlerin
kayıt düşerken zaman, alımda kalemler kırıldı uğruna
hüzünle sarıya dönen çiçeklerden sızan yıldızları geceye”

Her şair kendi yeniliği ile edebiyat dünyasına gelmelidir. Yenilik, geleneğin koparılamayan damarlarından süt emmiş şairin, duygu ve düşünce yapısını, karakterini yaşadığı zaman dilimine göre yorumlamasıdır.

Yusuf Bal'ın şiirlerine baktığımızda yeni bir renk ile karşılaştığımızı söylemek mümkündür. Özellikle kendisinin teknik şiir diye tanımladığı aslında deneysel şiir adlandırmasının daha uygun olacağı, iç içe geçmiş birkaç şiirin anlam açısından bütünlüğünün sağlanması ile kurulan şiirler, onun özgün tarafını yansıtmaktadır.

Her yenilik geleneğin damarlarından beslenmek zorundadır. Yusuf Bal'ın teknik yapının ön plana çıktığı “deneysel şiir”lerini modernleştirilmiş bir musammat gazel veya bentlerden kurulu musammatlardan biri olarak düşünebiliriz. “Ücra İşlem” şiirine bakalım.

19 mısradan oluşan bu şiir, şairin yatay ve dikey düzlemlerde iki ayrı şiir olarak okunabilen şiirlerinden biridir. Bu şiirde dikkat çekmek istediğim husus, ilk iki mısraın (yani ilk beytin) ters yüz edilerek son iki mısradada da aynen kullanılmasıdır. Şair bunu iki amaçla yapar. Birincisi biçim açısından dağınıklığı önlemek, yani yapıyı sağlamlaştırmak, ikincisi ise anlam bütünlüğünü sağlamak. Divan şiirinde bentlerden oluşan musammatlarda aynı durum söz konusudur ve bunun şiir tekniğinde ayrı bir tanımı vardır. İlk bentte geçen mısra veya beyitlerin her bendin sonunda aynen tekrar edilmesiyle oluşan musammatlara “mütekerrir musammat” denilmektedir. Yusuf Bal, divan şiirindeki bu durumu şiirin geneline yaymaktadır. Birinci mısradan itibaren cümleler baştan sona ve sondan başa doğru tekrar edilerek ortada bulunan iki farklı ama aslında aynı olan tek bir şiire ulaşılmaktadır. Ücra İşlem şiiri dokuzuncu ve onuncu mısradada birleşmektedir. Şiir, on dokuz mısra gibi görünse de aslında sadece dokuz mısradan oluşmakta diğer mısralar aynı dizelerin ters yüz edilerek tekrar edilmesinden oluşmaktadır:

Yusuf Bal, Ücra işlem isimli eserinde, yatay ve dikey düzlemde iki veya üç sütunlu simetrik şekiller hâlinde yazılan şiirleriyle şekil açısından işin içine matematiğin de dâhil olduğu bir teknik geliştirmeye çalışıyor.

Mehmet YILMAZ'ın Poyraz Edebiyat Dergisi editörü Yusuf Bal'ın 'Ücra İşlem' kitabı ile ilgili inceleme yazısından alıntıdır.

M.Özdaş